

800 centres educatius es comprometen a engegar accions concretes per potenciar l'ús del català

written by David Folch | 29 de març de 2023

El conseller d'Educació, Josep González-Cambray, ha encapçalat la presentació del pla 'Activem-nos pel català', un acte en què 800 centres educatius s'han compromès a engegar accions concretes per potenciar l'ús del català. A partir d'aquí, cada any 700 centres se sumaran a aquesta estratègia d'acceleració de l'ús del català, 100 dels quals de forma intensiva en el programa ULAE (Usos Lingüístics a l'Entorn Escolar). El conseller d'Educació ha resumit el propòsit de l'acte: **"Cal conjurar-nos i passar a l'acció per incrementar l'ús del català als centres educatius. Identifiquem bones pràctiques, les compartim i fem un acompanyament amb finançament econòmic"**. González-Cambray ha agraït als docents la seva implicació en la defensa del català a l'entorn escolar: **"Els 1.300 assistents demostren el compromís dels nostres mestres amb el català"**.

L'objectiu del Departament és arribar al conjunt dels centres educatius de Catalunya el curs 2026-2027, tenint en compte que hi ha centres que ja han format part de programes lingüístics des del curs 2021-2022. Anualment els centres prioritzaran una de les 10 fites d'usos lingüístics que se'ls proposa, i hauran d'impulsar accions concretes que ajudin a donar resposta a la fita. En l'acte anual, que reuneix als 800 centres, i també en actes que es faran territorialment, els centres podran aprendre d'altres escoles i instituts que ja estan impulsant accions concretes. Es transferiran 2 milions d'euros als centres del programa 'Activem-nos pel català' cada any perquè puguin invertir-los en activitats de potenciació del català.

Amb l'acte s'ha posat de manifest el compromís del Govern en l'impuls i l'acompanyament lingüístic als centres. Després d'analitzar els resultats del programa ULAE i d'haver escoltat les propostes dels centres, aquesta iniciativa s'ha reformulat i es desplegarà en dos ritmes diferents. Un de més intensiu pels centres que en tinguin necessitat; i un segon, 'Activem-nos pel català', adreçat a 600 centres. Els participants en aquesta xarxa faran una radiografia dels usos lingüístics del centre a partir d'una eina de diagnosi i seleccionaran tres fites d'impacte que es comprometran a assolir.

10 fites per al foment del català

En base a l'anàlisi de més de 300 accions impulsades pels 200 primers centres educatius de l'ULAE, s'han concretat 10 fites d'impacte per al foment del català. Les fites són les següents:

1. Docents del mateix nivell o d'un mateix àmbit implementen metodologies d'immersió lingüística per garantir la interacció en català entre l'alumnat.
2. Tots els docents que reben els grups de nova incorporació al centre al setembre (P3, 1r d'ESO, 1r de batxillerat...) fan servir estratègies per afavorir que l'alumnat creï els vincles en català.
3. Els centres duen a terme almenys dues activitats basades en situacions comunicatives significatives i amb un enfocament comunicatiu en cada àrea, almenys dues vegades per trimestre, en què es promou la interacció oral en català entre l'alumnat.
4. Els docents es comprometen a prioritzar els audiovisuals sobre continguts curriculars en català.
5. Un o dos dies a la setmana es duen a terme activitats de dinamització del pati per fomentar-hi el català com a llengua de comunicació.
6. Iniciatives de sensibilització lingüística dels professionals de l'educació que treballen en el centre educatiu, i també de PAS, monitors de menjador i

extraescolars, les AFA i altres col·lectius que participen en l'educació, formal, informal i no formal, de l'alumnat.

7. Els centres promouen iniciatives per estendre la tasca encetada a l'aula en la promoció de l'ús del català als espais informals del centre: passadissos, menjador, extraescolars, actes i celebracions.
8. Es dissenyen les reunions d'inici de curs i les entrevistes amb les famílies de tal manera que es puguin desenvolupar en català, amb els protocols i els materials adients.
9. Actuacions i activitats (informatives, formatives, lúdiques...) per millorar el coneixement i l'ús del català de les famílies.
10. Mantenir el català en les sortides escolars, en els tallers al centre i en les activitats esportives en horari lectiu, i fomentar les relacions amb l'entorn proper per potenciar el català.

Experiències de centre

Durant l'acte, els centres han pogut conèixer més de 30 experiències i exemples de bones pràctiques, tant en català com en aranès. Per exemple, es tracta de projectes per crear continguts a les xarxes amb participació d'influenciadors, tallers d'assertivitat lingüística per a docents i de creació de curtmetratges, recursos per vehicular les comunicacions amb les famílies sempre en català o cartes de compromís lingüístic per a proveïdors del centre (per exemple en menjadors o extraescolars).

També s'ha fet una dinàmica de grup entre docents de centres que han participat, participen o participaran en els programes d'acompanyament, per treballar conjuntament la diagnosi, la identificació d'objectius i possibles accions per assolir-los.

Per últim, s'ha donat a conèixer l'espot de la campanya, que es pot consultar a l'enllaç següent:

<https://educacio.gencat.cat/ca/departament/publicacions/campanyes/som-mestres-catala/>

Fira d'activitats de potenciació

A més, hi ha hagut una fira on els centres han pogut entrar en contacte amb activitats de potenciació en l'entorn escolar impulsades per altres centres i entitats de la comunitat educativa. Així podran assolir les fites que s'han marcat, rebre orientacions i exemples inspiradors.

Es tracta d'activitats que es poden realitzar a l'aula, als espais d'esbarjo i que també poden impactar en els usos lingüístics de l'alumnat fora de l'horari escolar. La majoria estan enfocats en les inquietuds dels joves, amb l'objectiu d'augmentar l'ús social del català apel·lant als seus temes d'interès.

Per exemple, els centres podran interessar-se per tallers de rap i producció musical, audiovisual, televisiva i radiofònica; també hi haurà activitats que se centren en la conscienciació sobre l'ús responsable del mòbil i les xarxes socials, que ensenyaran a combatre la desinformació, i tallers d'escriptura creativa, entre d'altres. Així mateix, s'oferiran activitats de capacitació en assertivitat lingüística per a docents.

Altres línies clau

Altres aspectes importants de l'estratègia del Govern per augmentar l'ús del català als entorns educatius són les següents: el desplegament gradual de l'article 119.5 de la Llei d'Educació de Catalunya (LEC) que obliga que els docents disposin del C2 del català, en la línia de millorar el nivell de català dels agents de la comunitat educativa. Educació està fent un seguiment acurat de la demanda per poder crear noves places als cursos de formació: s'han multiplicat per 10 (passant de 400 a 4.500) per anar transitant gradualment des de la recomanació actual de tenir el C2 fins l'obligació, que

entrarà en vigor d'aquí uns cursos.

Alhora, es vol adequar les metodologies d'aprenentatge i millorar l'avaluació, especialment de l'oralitat. En aquest sentit, cal recordar que les proves de competències bàsiques han inclòs per primer cop, i de forma censal, una avaluació oral del català i l'aranès, unes proves que els centres han estat realitzant durant el mes de març.

A més, s'ha protegit jurídicament el sistema educatiu de les amenaces judicials, amb l'aprovació del decret llei que determina que el Departament d'Educació és el responsable de tots els projectes lingüístics de centre (PLC) que valida. En aquest mateix sentit, a més, el Departament d'Educació oferirà als centres educatius indicacions i orientacions clares per tal d'actualitzar els projectes lingüístics.

Per últim, es continuarà treballant per tal de garantir la millora en l'obtenció i anàlisi de les dades diagnòstiques i d'avaluació dels usos lingüístics en el sistema, per garantir que es disposa periòdicament de dades reals i precises sobre l'ús de la llengua per poder prendre decisions de política educativa.

Per altra banda, els governs de les Illes Balears, País Valencià, Catalunya, País Basc, Navarra i Galícia reclamen a les plataformes audiovisuals una major oferta en llengües pròpies oficials.

Els membres de la comissió de seguiment del Protocol de col·laboració en matèria de política lingüística, format pels màxims responsables dels governs de les Illes Balears, País Valencià, Catalunya, País Basc, Navarra i Galícia, s'han reunit a Palma.

La comissió de seguiment del Protocol ha acordat dirigir un escrit a les principals plataformes de contingut audiovisual per traslladar-los la importància que existeixi una oferta suficient de productes doblats o subtitulats en les llengües

pròpies oficials dels territoris que representen.

Els integrants de la comissió han recalcat la importància del sector audiovisual i han reconegut els avanços recents en aquest terreny. Els governs intensificaran els contactes amb cadascuna d'elles per reforçar la seva aposta per la diversitat lingüística.

També s'ha parlat de la reunió mantinguda amb RTVE perquè l'ens públic adopti mesures per oferir els seus continguts en les llengües oficials diferents del castellà, en compliment de la Llei General de Comunicació Audiovisual, especialment en el canal Clan, dirigit al públic infantil.

En la reunió, els membres del Protocol han compartit la seva inquietud per la situació generada pel fet que els motors de cerca a Internet, principalment Google, releguin els resultats obtinguts en les llengües oficials diferents del castellà. Els governs han intercanviat la informació disponible per a cada llengua i han expressat la seva confiança que el problema es resolgui com més aviat millor, ja que afecta de manera directa a l'ús de les llengües en Internet.

Els governs que formen part del Protocol de col·laboració han mostrat igualment la seva preocupació per la reforma dels plans d'estudi per obtenir els títols de mestre en l'educació infantil i primària, promoguda pel Ministeri d'Universitats, ja que redueix dràsticament la presència de les llengües oficials diferents del castellà. Així, han acordat contactar amb el Ministeri per a defensar la necessitat que els docents es formin adequadament en la llengua pròpia del territori on exerciran.

Igualment, reclamaran davant el Govern d'Espanya que modifiqui les bases del Programa Kit Digital dirigit a les pimes perquè es puguin finançar els projectes desenvolupats en totes les llengües oficials de l'Estat, independentment de la inclusió del castellà.

En la reunió del Protocol s'han abordat altres temes d'interès comú, com l'habilitació de traductors jurats o la inclusió del català, el gallec i el basc en la Plataforma Online Linguistic Support per a alumnes d'Erasmus.

També s'ha acordat coeditar textos que contribueixin a promoure la diversitat lingüística de l'Estat en totes les llengües oficials, dirigits al públic en general i especialment a l'àmbit educatiu, com a recurs per abordar el nou currículum.